

Πρόσκληση της Αγίας Ζώνης στην Αρναία το 1813

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Η αποστολή του κειμηλίου της Αγίας Ζώνης από τη Μονή Βατοπαιδίου προς τον ορθόδοξο κόσμο αποτελούσε κατά τη διάρκεια της οθωμανικής περιόδου μια ιδιαίζουσα περίπτωση διακονίας του αγιορειτικού μοναχισμού.

Το 1813 μια επιδημική νόσο στην Λιαρίγκοβη (σήμερα Αρναία) ώθησε τους κατοίκους και τον επίσκοπο Ιερισσού Ιγνάτιο να προσκαλέσουν με επίσημα έγγραφα το ιερό κειμήλιο, για να αναχαιτιστεί το θανατικό.

Οι σχετικές πληροφορίες δημοσιεύονται στο περιοδικό “Αρναία” (τεύχ. 102, Ιανουάριος – Μάρτιος 2014)

Προσκλητήρια γράμματα του Ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ Ἰγνατίου καὶ τῶν κατοίκων τῆς Λιαριγκόβης γιά τήν ἀποστολή τῆς Ἀγίας Ζώνης (1813)

Τοῦ Κωνσταντίνου Θ. Χιούτη

Τό 1813 μία «ἀσθένεια» στή Λιαρίγκοβη (σήμερα Ἀρναία) ἐπανεφερε στό προσκήνιο κάτι, πού ἀπό παλιά γνώριζε νά κάνει ἡ τοπική κοινωνία: νά προσκαλέσει κάποιο ἱερό λείψανο ἢ κειμήλιο ἀπό τή χερσόνησο τοῦ Ἁγίου Ὁρους, γιά νά ἀναχαιτιστεῖ τό θανατικό μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ.

Τήν ἐποχή αὕτη ἀποτελοῦσε θεσμός ἡ ἀποστολή ἐνός ἀγιορειτικοῦ κειμηλίου στόν ὀρθόδοξο κόσμο νά συνοδεύεται ἀπό προσκλητήρια γράμματα τῶν ἀμεσα ἐνδιαφερομένων. Ἐμπλεκόμενοι φορεῖς δέν ἦταν μόνο οἱ κοινότητες, πού μέ ἐπίσημα ἔγγραφα καί λαϊκοῦς συνοδούς ἐμπλέκονταν σέ αὕτη τήν πρακτική, ἀλλά καί οἱ τοπικοί ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι διευκόλυναν τήν ἀποστολή παραχωρώντας ἀδειες περιόδευσης τῶν ἱερῶν λειψάνων καί κειμηλίων πρὸς ἀνακούφιση τοῦ ποιμνίου τους ἀπό τίς ἐπιδημικές νόσους.

Τίς δύο αὐτές περιπτώσεις προσκλητήριων ἐγγράφων, πού ἀφοροῦν στήν ἀποστολή τῆς Ἀγίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου¹ καί λειψάνου τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους στή Λιαρίγκοβη τό 1813, διασώζει τό Ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Βατοπαιδίου. Πρόκειται γιά ἓνα ἀρχιερατικό γράμμα τοῦ Ἱερισσοῦ Ἰγνατίου (13 Ὀκτωβρίου 1813) καί γιά ἓνα κοινοτικό ὑπογεγραμμένο ἀπό τοὺς προκρίτους τῆς Λιαριγκόβης².

Στά ἔγγραφα δέν προσδιορίζεται ὁ τύπος τῆς ἐπιδημίας, πού ἐπληξε τήν κωμόπολη, ἐντούτοις μποροῦμε νά τήν ταυτίσουμε μέ τήν πανώλη, πού τό ἔτος αὐτό κάνει αἰσθητή τήν παρουσία της στίς γειτονικές περιοχές τῆς Θεσσαλονίκης καί τῶν Σερρῶν³. Στήν ὑποψία τῆς πανώλης συνηγορεῖ καί τό αἶτημα τῶν κατοίκων γιά ταυτόχρονη ἀποστολή τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους, προστάτου τῆς πανώλης. Πάντως, τό αἶτημα τῆς διπλῆς ἀποστολῆς ἱεροῦ λειψάνου καί κειμηλίου καταδεικνύει τήν σοβαρότητα τῆς κατάστασης στήν Λιαρίγκοβη.

Ὁ ἐπίσκοπος Ἰγνάτιος ἐκμυστηρεύεται στοὺς Βατοπαιδινούς πατέρες ὅτι ἡ πρωτοβουλία νά σταλεῖ ἡ Ἀγία Ζώνη στή Λιαρίγκοβη ἀνήκει στόν ἴδιο, ἐπεὶ οἱ κάτοικοι ὑπολόγιζαν μόνο στήν ἀποστολή κάποιου ἱεροῦ λειψάνου (Ἐγγραφα, ἀρ. 1). Προκαλεῖ ἐντύπωση ἡ προτροπή του νά τελεστεῖ στή Μονή μία ἀγρυπνία «ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῶν χριστιανῶν μου» πρὶν ἀκόμη ἀποσταλοῦν τό κειμήλιο καί τό λείψανο καί εἶναι μία πρακτική, πού δέν ἐντοπίζεται ξανά στήν ἀλληλογραφία τῶν ἐπισκόπων γιά τήν ἀποστολή τῆς Ἀγίας Ζώνης.

Οἱ πρόκριτοι ἰσχυρίζονται στό ἔγγραφό τους (Ἐγγραφα, ἀρ. 2) ὅτι ἡ ἀποστολή τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν θησαυρῶν στόν τόπο τους συνέβη καί σέ προηγούμενη χρονική περίοδο καί ὡς ἐκ τούτου ἐλπίζουν ὅτι ἡ Μονή δέν θά ἀρνηθεῖ τήν ἀποστολή τους. Γιά τό λόγο αὐτό εἶναι διατιθέμενοι νά προσφέρουν κάτι στή Μονή ὡς ἀντιχάρισμα στίς ἐνέργειές της γιά τήν ψυχική καί σωματική σωτηρία τους⁴.

Τό ἔγγραφο τῆς κοινότητος Λιαριγκόβης κατατέθηκε στή Μονή Βατοπαιδίου ἀπό ἐξουσιοδοτημένο ἀπεσταλμένο της, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐπιφορτισμένος νά συνοδέψει στήν συνέχεια τήν βατοπαιδινή ἀποστολή στήν πληττόμενη κωμόπολη. Ὅπως μνημονεύει καί τό ἔγγραφο, οἱ Βατοπαιδινοί μοναχοί ἐπρόκειτο νά περιοδεύσουν τίς οἰκίες τῆς Λιαρίγκοβης μέ τήν Ἀγία Ζώνη καί τό λείψανο τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους τελώντας ἰδιωτικούς ἀγιασμούς, ὥστε νά προστατευτοῦν οἱ κάτοικοι ἀπό τό θάνατο. Φαίνεται ὅτι ἦταν μία πρακτική, πού ἀποδεδειγμένα ἀπέδιδε.

ΕΓΓΡΑΦΑ

(Διατηρεῖται ἡ ὀρθογραφία τῶν πρωτοτύπων)

1.

Ἅγιοι ἐπίτροποι τῆς Ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου,

ὀλοψύχως ὑμᾶς κατασπαζόμενος, ἐν κ(υρ)ίῳ εὐχομαι.

† Μετά τήν ἐρώτησιν τῆς ἀγαθῆς ἡμῶν ὑγείας, σᾶς φανερώνω, ὅτι μέ τό νά εἶναι ἀσθένεια εἰς Λαρίγκοβην, οἱ ἐκεῖ χριστιανοί ἐζήτησαν ἄλλοθεν ἁγία λείψανα, ἐγὼ ὁμῶς διὰ τήν πρὸς τήν κυρίαν Θεοτόκον εὐλάβειάν μου τοῖς ὠμίλησα, παρακινήσας νά ζητήσουν τήν ἁγίαν ζώνην, κ(αι) πεισθέν-

agioritikesmnimes.blogspot.gr -h [**psifides-istorias.blogspot.gr**](http://psifides-istorias.blogspot.gr)